

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра основ медицини**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НЕВРОПАТОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	01 освіта/педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
(Спеціалізація) (за наявності)	016.02 Корекційна психопедагогіка
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини.
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Невропатологія» для здобувачів ВО першого (бакалаврського) рівня галузі знань 01 освіта/педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.02 Корекційна психопедагогіка освітньої програми «Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини».

Розробник: Фелікс ФІЛАК, к. мед. н., доцент кафедри основ медицини

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри основ медицини
протокол № 14 від «26» червня 2024 р.

Завідувач кафедри Ксенія МЕЛЕГА

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

протокол № 12 від «27» червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії Фелікс ФІЛАК

© Фелікс ФІЛАК, 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 3 аудиторних – 54 самостійної роботи студента – 66	1	2
	Лекції:	
	26	10
	Практичні (семінарські):	
	28	6
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: залік	Самостійна робота:	
	66	104

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Невропатологія» є підготовка фахівців напряму 016 «Спеціальна освіта» за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр відповідно до державних стандартів, встановлених освітньо-кваліфікаційною характеристикою та освітньо-професійною програмою підготовки спеціалістів вищезазначеного фахового спрямування. У даному курсі вивчається анатомічна будова людини і особливо її центральна нервова система, перебіг захворювань, фізіологічна характеристика та механізми регуляції функцій, органів та людини в цілому. Основними завданнями вивчення дисципліни є ознайомлення студентів з основами невропатології та зв'язком її з дефектологією, мати поняття про невропатологію як науку, розкрити її становлення і розвиток. Знати основні види і причини нервових захворювань, клініку і основні симптоми захворювань нервової системи, діагностику хвороб нервової системи, причини виникнення неврологічних захворювань у дітей, оцінити стан захворювання нервової системи дітей з обмеженими можливостями, лікування та реабілітацію хворих з нервовими хворобами. Навчити студентів використовувати навчальний матеріал у конкретних умовах педагогічної ситуації, ознайомити з методами медичного обстеження неврологічних хворих, особливостям протікання найбільш розповсюджених захворювань у дітей. В процесі проведення лекційних, та практичних занять студенти повинні оволодіти сучасною термінологією в галузі анатомії та патології нервової системи, методиками вивчення і аналізу науково-методичної літератури.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральних компетентностей: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальних:

- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК - 7).

Спеціальних (фахових):

- Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами. (СК-1);
- Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності (СК-3);

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Невропатологія» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

НД 4.«Анатомія, фізіологія, патологія дітей з основами валеології» ;

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до ОП вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних *результатів навчання (ПРН)*:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних	ПРН 3
Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН

<p>Знати: Загальні принципи класифікації захворювань нервової системи, зв'язок неврології з дефектологією, та іншими науками. Причини виникнення захворювань у дітей та загальні закономірності перебігу захворювання Знати причини виникнення неврологічних захворювань; проаналізувати причини захворювань нервової системи дітей з обмеженими можливостями. Зв'язок різних порушень мови з ураженнями нервової системи, особливості розвитку дітей з хромосомними захворюваннями та захворюваннями обміну речовин. Забезпечення ведення відповідної документації.</p>	ПРН 3
<p>Розуміння успішного відновлення здоров'я і працездатності дітей шкільного віку після перенесених захворювань, таких як дитячий церебральний параліч, менінгіт, травми спинного мозку, травми головного мозку та захворювань, які пов'язані з порушенням інтелекту. Розуміти та описувати наукові, педагогічні, корекційні, соціальні методи, пов'язані з практикою спеціальної освіти, зокрема логопедії та олігофренопедагогіки. Клінічну картину захворювання у дітей її перебіг, тривалість надання педагогічних і реабілітаційних послуг. Знаходити індивідуальний підхід до дітей з різними захворюваннями нервової системи; прогнозувати розвиток дитини залежно від важкості перебігу захворювання</p>	ПРН 3
<p>Застосувати: індивідуальний підхід до дітей з різними захворюваннями нервової системи практичні вміння та навички для обстеження неврологічних хворих. Застосовувати оптимальні навчальні та виробничі ресурси, що відповідають стану дітей з порушеннями психофізичного розвитку до нормальної життєдіяльності та їх оточенню Функціональні дослідження та функціональні проби, тестувати загальну й спеціальну фізичну працездатність дітей з різними патологічними станами. Надавати невідкладну допомогу при різноманітних травмах невідкладних станах.</p>	ПРН 3
<p>Аналізувати Інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних методів діагностики неврологічних хворих. Аналізувати клінічну картину неврологічних захворювань у дітей, основні синдроми та їх профілактику. Зв'язок різних порушень мови з ураженнями нервової системи; особливості розвитку дітей з хромосомними захворюваннями та захворюваннями обміну речовин. Аналізувати закономірності впливу засобів фізичної терапії на організм школярів з метою збереження і зміцнення їх здоров'я, зменшення термінів видужання.</p>	ПРН 3
<p>Здатність студентів до творчого поєднання теоретичних знань і практичних навичок. Здатність розуміти та описувати наукові, педагогічні, корекційні, соціальні методи, пов'язані з практикою спеціальної освіти, зокрема логопедії та олігофренопедагогіки. Здатність оцінювати, обирати, застосовувати оптимальні навчальні та виробничі ресурси, що відповідають стану дітей з порушеннями психофізичного розвитку до нормальної життєдіяльності та їх оточенню. Здатність формувати цільові установки на покращення способу життя дітьми з порушеннями психофізичного розвитку до корекції цих порушень, постійне зміцнення здоров'я із застосуванням диференційованого та індивідуального підходів. Здатність розуміти та пояснювати патологічні процеси, які піддаються корекції.</p>	ПРН 3
<p>Оцінювання готовності школярів до самостійного виконання навчальної програми в інклюзивних класах при захворюваннях і травмах нервової системи у дітей. Оцінювати стан здоров'я, і фізичний розвиток, рухові можливості учнів за допомогою тестів, шкали оцінювання. Оцінювати, обирати, застосовувати оптимальні навчальні та виробничі ресурси, що відповідають стану дітей з порушеннями психофізичного розвитку до нормальної життєдіяльності та їх оточенню. Прогнозувати розвиток дитини</p>	ПРН 3

залежно від ступеню порушення нервової системи. Використовувати отримані знання в повсякденній роботі з школярами.	
--	--

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методи навчання при вивченні дисципліни

Пояснювально-ілюстративний метод. Студенти здобувають знання, слухаючи лекцію, з навчальної або методичної літератури у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення.

Репродуктивний метод. Застосування вивченого на основі зразка, моделі діяльності або загально прийнятих підходів під час практичних занять. Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам - в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи доцільні джерела й засоби під час лекційних і практичних занять, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, наводить систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Здобувачі-бакалаври стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Пошуковий, або евристичний метод. Використовується в тій чи іншій мірі у всіх формах навчальних занять та під час індивідуальної чи самостійної роботи студента. Його сутність - в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань, в визначених випадках під керівництвом лектора, або на основі наведених прикладів і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі студенти на основі роботи над навчально-методичною літературою.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри, наприклад, об'єму та інтенсивності фізичного навантаження, виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- виконання письмових завдань;
- відповіді на семінарських заняттях;
- виконання індивідуальних завдань з демонстрацією практичних навичок;
- аналітичні звіти, реферати;
- розв'язування ситуативних задач;
- співбесіда за результатами самостійної роботи;
- тести;
- залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: **виконання письмових завдань, виступи на семінарських заняттях.**

Форма модульного контролю: **відповідь на теоретичні питання, тестування**

Форма підсумкового семестрового контролю: **іспитк.**

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною, ECTS та національною шкалами (табл.5.1).

Таблиця 5.1. **Загальна шкала оцінювання: рейтингова, національна та ECTS**

СУМА БАЛІВ за 100-бальною шкалою	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	не задовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Загальна оцінка за один змістовий модуль складається з оцінок за результатами поточного модульного контролю та письмового тестування (табл. 5.2, 5.3).

Таблиця 5.2. **Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)**

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50	100
8	7	7	7	7	7	7		

Таблиця 5.3. **Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)**

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T8	T9	T10	T11	T12	T13	50	100
10	8	8	8	8	8		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	14	40	14	40
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)	-	-	-	-
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	-	-	-	-
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	1	10	1	10
Презентація	-	-	-	-
Реферат	-	-	-	-
Есе (твір роздум)				
...				
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії модульного поточного оцінювання

Модульне поточне оцінювання проводиться під час лабораторних занять. Оцінка складається з оцінок за відповіді на лабораторних заняттях (1-10 балів за кожну відповідь), Відповіді на два теоретичні питання (1-5 балів на кожне питання), оцінок за тестовий контроль (1-10 балів), за участь в обговоренні виступів та презентаційних матеріалів (1-10) балів. Максимальна оцінка за модульне поточне оцінювання – **50** балів (табл.5.4).

Таблиця 5.4. Шкала поточного оцінювання модульної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Усна відповідь на лабораторних заняттях	1-10	10
Теоретичні питання (два питання, за кожну правильну відповідь нараховується 5 балів)	1-10	10
Тестовий контроль знань на заняттях (за кожну правильну відповідь нараховується 2 бали)	1-10	10
Презентаційні матеріали	1-10	10
Самостійна робота (за якість конспектів лекцій та виконаних домашніх завдань)	1 -10	10
Разом		50

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульний контроль проводиться шляхом аналізу показників поточної успішності та написання письмової модульної контрольної роботи, яка складається з вирішення тестових завдань та теоретичних питань. Оцінювання модульної контрольної роботи проводиться за **50** бальною шкалою: два теоретичні питання по 10 балів, тестові завдання кожне по 3 бали. Пропонується 10 варіантів тестів по 10 питань в кожному варіанті. Всього 100 тестових завдань. На кожне питання дається 5 варіантів відповідей. Правильними можуть бути одна відповідь. За допомогою письмової модульної контрольної роботи оцінюється ступінь освоєння пройденого матеріалу за максимальною рейтинговою оцінкою від 0 до 50 балів. До цієї оцінки додається оцінка за модульне поточне оцінювання від 0 до 50 балів. Разом від 0 до 100 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Залік є підсумковою формою контролю. Залік проводиться у формі письмового тестування або усних відповідей на питання екзаменаційного білету за такими критеріями:

Критеріями оцінювання письмового тестування є кількість правильних відповідей за одним з варіантів тестів. В кожному варіанті є 10 тестових завдань з правильними та неправильними відповідями. Правильна відповідь в кожному окрему тесті оцінюється в 10 балів. За допомогою письмового тестування оцінюється ступінь освоєння пройденого матеріалу за рейтинговою оцінкою. Оцінку «зараховано» отримує студент, який набрав суму балів від 60 до 100.

Критерії оцінювання усних відповідей на питання заліку:

Оцінку «**зараховано**» (**90-100 балів, А**) заслуговує студент, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку «**зараховано**» (**82-89 балів, В**) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

Оцінку «**зараховано**» (**74-81 бал, С**) заслуговує студент, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

Оцінку «зараховано» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях, чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку «зараховано» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінка «не зараховано» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінку «не зараховано» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Лекції

Тема 1. Будова нервової системи. Роль і значення нервової системи в організмі людини. Класифікація нервової системи людини.

Тема 2. Будова та функції центральної і периферичної нервової системи. Будова головного і спинного мозку людини. Оболонки головного і спинного мозку.

Тема 3. Порушення функцій нервової системи. Анамнез. Обстеження неврологічного хворого. Методика обстеження.

Тема 4. Цитоархітектоніка, мієлоархітектоніка кори головного мозку. Типи нервових волокон. Провідні шляхи. Функція ретикулярної формації. Будова та функції лімбічної системи. Черепно-мозкові нерви.

Тема 5. Методи дослідження нервової системи.

Тема 6. Розвиток нервової системи у дітей.

Тема 7. Особливості дослідження нервової системи у дітей

Практичний курс

Тема 1. Будова нервової системи людини. Значення нервової системи людини. Класифікація нервової системи людини. Структурна одиниця нервової системи. Аксони і їх значення. Нервовий імпульс і його біологічне значення. Поняття синапсу, його будова і значення. Поняття рефлексу і рецептора, класифікація. Рефлекторна дуга і її значення.

Тема 2. Будова головного мозку людини. Характеристика відділів головного мозку. Передній мозок. Проміжний мозок. Середній мозок. Задній мозок. Довгастий мозок. Будова та функції лімбічної системи. Оболонки головного мозку людини. Будова спинного мозку людини.

Спинномозкові нерви. Сіра речовина. Біла речовина. Функції спинного мозку. Оболонки спинного мозку.

Тема 3. Порушення функцій нервової системи людини. Рухова функція. Рухова одиниця. Порушення рухової функції. Центральний (спастичний), периферичний (в'язлий) параліч. Порушення чутливості. Вегетативно-трофічні порушення. Порушення вищих коркових порушень.

Тема 4. Цитоархітектоніка, міелоархітектоніка кори головного мозку. Типи нервових волокон. Провідні шляхи нервової системи людини. Висхідні провідні шляхи нервової системи людини. Нисхідні провідні шляхи нервової системи людини. Функція ретикулярної формації. Будова та функції лімбічної системи. Черепно-мозкові нерви.

Тема 5. Методи вивчення роботи головного мозку. Електроенцефалографія (ЕЕГ). Електроенцефалографія (ЕЕГ). Методи дослідження серцево-судинної і дихальної системи. Показники активності м'язової системи. Показники активності м'язової системи.

Тема 6. Загальні дані про розвиток нервової системи у дітей. Розвиток рухових функцій. Методи дослідження рухової функції дітей першого року життя. Особливості формування вищих психічних функцій.

Тема 7. Особливості рефлекторної сфери у дітей. Особливості неврологічного огляду дитини. Семіотика неврологічних розладів у різному віці.

Модульний контроль № 1

Змістовий модуль 2.

Лекційний курс

Тема 8. Дитячий церебральний параліч. Діагностика, прогноз. Засоби реабілітації.

Тема 9. Спадкові та хромосомні захворювання нервової системи. Вроджені, захворювання нервової системи. Хромосомні захворювання новонароджених. Генетичні захворювання.

Тема 10. Інфекційні захворювання нервової системи та їх наслідки. Медико- педагогическая корекция.

Тема 11. Захворювання периферичної нервової системи у дітей. Міопатії

Тема 12. Травми головного мозку і їх наслідки. Порушення інтелектуального розвитку у дітей. Причини.

Тема 13. Епілепсія у дітей. Клінічний перебіг. Педагогічні заходи.

Практичний курс

Тема 8. Дитячий церебральний параліч. Етіологія, патогенез, клінічний перебіг. Форми перебігу ДЦП. Схема обстеження хворої дитини зі спастичним паралічем. Засоби реабілітації. Педагогічні заходи.

Тема 9. Спадкові та хромосомні захворювання нервової системи. Хвороба Дауна. Синдром Клайнфельтера. Синдром Шерешевського—Тернера Вроджені, захворювання нервової системи. Хромосомні захворювання новонароджених. Генетичні захворювання.

Тема 10. Інфекційні захворювання нервової системи та їх наслідки. Менінгіт, особливості клінічного перебігу захворювання. Мала хорея, клінічна картина. Енцефаліт. Поліомієліт. Хорея. Причини, клінічний перебіг захворювання. Засоби фізичної реабілітації Медико- педагогічна корекція.

Тема 11. Захворювання периферичної нервової системи у дітей. Неврит лицьового нерва. Неврит трійчастого нерву Неврит сідничного нерва. Неврит плечового сплетення. Множинні неврити (поліневрити).

Тема 12. Міопатії. Міатонія. Міастенія. Шляхи реабілітації. Педагогічні заходи.

Тема 13. Травми головного мозку і їх наслідки. Порушення інтелектуального розвитку у дітей. Олігофренія. Причини. Педагогічні хаходи.

Тема 14. Епілепсія у дітей. Причини, клінічний перебіг захворювання. Шляхи реабілітації. Педагогічні заходи. Медико-соціальна адаптація дітей.

Модульний контроль № 2

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма					Заочна форма					
	усь го	у тому числі				усь го	у тому числі				
		л	П	лаб	інд		с. р.	л	П	ла б	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8				
Модуль 1											
Змістовий модуль 1. Будова нервової системи людини.											
Тема 1. Будова нервової системи. Роль і значення нервової системи в організмі людини. Класифікація нервової системи людини.	9	2	2			5	8	1			7
Тема 2. Будова та функції центральної і периферичної нервової системи. Оболонки головного і спинного мозку.	9	2	2			5	9	1	1		7
Тема 3. Порушення функцій нервової системи. Анамнез. Обстеження неврологічного хворого. Методика обстеження.	9	2	2			5	9	1	1		7
Тема 4. Цитоархітектоніка, міелоархітектоніка кори головного мозку. Типи нервових волокон. Провідні шляхи нервової системи людини. Функція ретикулярної формації. Будова та функції лімбічної системи. Черепно-мозкові нерви.	9	2	2			5	8	1			7
Тема 5. Методи дослідження нервової системи. Методи вивчення роботи головного мозку. Електроенцефалографія (ЕЕГ). Електроенцефалографія (ЕЕГ).	7	2	1			4	9	1			8
Тема 6. Розвиток нервової системи у дітей. Загальні дані про розвиток нервової системи у дітей. Розвиток рухових функцій. Методи дослідження рухової функції дітей першого року життя. Особливості формування вищих психічних функцій.	7	2	1			4	8				8

Тема 7. Особливості дослідження нервової системи у дітей. Особливості рефлекторної сфери у дітей. Особливості неврологічного огляду дитини. Семіотика неврологічних розладів у різному віці.	8	2	2			4	9		1				8
МКО №1	2		2										
Разом за змістовим модулем 1	60	14	14			32	60	5	3				52
Змістовий модуль 2													
Захворювання нервової системи у дітей.													
Тема 8. Дитячий церебральний параліч. Діагностика, прогноз. Засоби реабілітації.	10	2	2			6	11	1	1				9
Тема 9. Спадкові та хромосомні захворювання нервової системи. Вроджені, захворювання нервової системи. Хромосомні захворювання новонароджених. Генетичні захворювання.	10	2	2			6	10	1					9
Тема 10. Інфекційні захворювання нервової системи та їх наслідки. Медико- педагогічна корекція.	10	2	2			6	11	1	1				9
Тема 11. Захворювання периферичної нервової системи у дітей. Міопатії.	10	2	2			6	10	1					9
Тема 12. Травми головного мозку і їх наслідки. Порушення інтелектуального розвитку у дітей. Причини. Педагогічні заходи.	9	2	1			5	9	1					8
Тема 13. Епілепсія у дітей. Причини, клінічний перебіг захворювання. Шляхи реабілітації. Педагогічні заходи. Медико-соціальна адаптація дітей.	9	2	1			5	9		1				8
МКО № 2	2		2										
Підсумкове заняття	2		2										
Разом за змістовим модулем 2	60	12	14			34	60	5	3				52
Разом за модулем 1	120	26	28			66	120	6	2				104

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1.			
1	Будова нервової системи людини. Значення нервової системи людини. Класифікація нервової системи людини. Структурна одиниця нервової системи. Аксони і їх значення. Нервовий імпульс і його біологічне значення.. Поняття синапсу, його будова і значення. Поняття рефлексу і рецептора, класифікація. Рефлекторна дуга і її значення.	2	
2	Будова головного мозку людини. Характеристика відділів головного мозку. Передній мозок.. Проміжний мозок. Середній мозок. Задній мозок. Довгастий мозок. Будова та функції лімбічної системи. Оболонки головного мозку людини. Будова спинного мозку людини. Спинномозкові нерви. Сіра речовина. Біла речовина. Функції спинного мозку. Оболонки спинного мозку.	2	1
3	Порушення функцій нервової системи людини. Рухова функція. Рухова одиниця. Порушення рухової функції. Центральний (спастичний), периферичний (в'ялий) паралічі Порушення чутливості. Вегетативно-трофічні порушення. Порушення вищих коркових порушень.	2	1
4	Цитоархітектоніка, міелоархітектоніка кори головного мозку. Типи нервових волокон. Провідні шляхи нервової системи людини. Висхідні провідні шляхи нервової системи людини. Нисхідні провідні шляхи нервової системи людини. Функція ретикулярної формації. Будова та функції лімбічної системи. Черепно-мозкові нерви.	2	
5	Методи вивчення роботи головного мозку. Електроенцефалографія (ЕЕГ). Електроенцефалографія (ЕЕГ). Методи дослідження серцево-судинної і дихальної системи. Показники активності м'язової системи. Показники активності м'язової системи	2	
6	Загальні дані про розвиток нервової системи у дітей. Розвиток рухових функцій. Методи дослідження рухової функції дітей першого року життя. Особливості формування вищих психічних функцій. Особливості рефлекторної сфери у дітей. Особливості неврологічного огляду дитини. Семіотика неврологічних розладів у різному віці.	2	1
7	МКО № 1	2	
Змістовий модуль 2.			
8	Дитячий церебральний параліч. Етіологія, патогенез, клінічний перебіг. Форми перебігу ДЦП. Схема обстеження хворої дитини зі спастичним паралічем. Засоби реабілітації. Педагогічні заходи.	2	1
9	Спадкові та хромосомні захворювання нервової системи. Хвороба Дауна. Синдром Клайнфельтера. Синдром Шерешевського—Тернера Вроджені, захворювання	2	

	нервової системи. Хромосомні захворювання новонароджених. Генетичні захворювання.		
10	Інфекційні захворювання нервової системи та їх наслідки. Менінгіт, особливості клінічного перебігу захворювання. Мала хорея, клінічна картина. Енцефаліт. Поліомієліт. Хорея. Причини, клінічний перебіг захворювання. Засоби фізичної реабілітації Медико- педагогічна корекція.	2	1
11	За захворювання периферичної нервової системи у дітей. Неврит лицьового нерва. Неврит трійчастого нерву Неврит сідничного нерва. Неврит плечового сплетення. Множинні неврити (поліневрити). Міопатії. Міатонія. Міастенія. Шляхи реабілітації. Педагогічні заходи.	2	
12	Травми головного мозку і їх наслідки. Порушення інтелектуального розвитку у дітей. Олігофренія. Причини. Педагогічні заходи.	1	
13	Епілепсія у дітей. Причини, клінічний перебіг захворювання. Шляхи реабілітації. Педагогічні заходи. Медико-соціальна адаптація дітей.	1	1
	МКО № 2	2	
	Підсумкове заняття	2	
	Разом	28	6

6.4. Самостійна робота

№ п.п	Назва теми	Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1.			
1.	Структура та функції нервової системи. Будова нейрона. Мембранний потенціал спокою. Нервово-м'язове сплетіння. Синапс Лобна частка. Скронева,тім'яна і потилична частки..	7	10
2.	Периферична нервова система. Сенсорний відділ. Автономна нервова система. Симпатична нервова система. Парасимпатична нервова система. Сенсорно-рухова інтеграція. Сенсорний імпульс. Руховий контроль. Рефлекторна діяльність. Вищі	7	11
3.	Будова лімбічної системи та її функції. Центри лімбічної системи та їх роль у формуванні емоцій. Поняття про нейрореабілітацію нервових хвороб. Психічні розлади.	7	10
4.	Травми головного і спинного мозку. Мозковий інсульт. Причини, клінічний перебіг захворювання. Засоби реабілітації. Реабілітація у віддаленому періоді наслідків черепно-мозкової	6	10
5.	Зорова, слухова, смакова та нюхова сенсорні зони кори великих півкуль головного мозку. Рухові зони кори. Асоціативні зони кори та їх роль у формуванні вищих психічних функцій та інтелекту людини.	6	11
	Разом за модуль №1	33	52
Змістовий модуль 2.			

6.	Поліомієліт. Клінічна характеристика. Форми поліомієліту. Методичні вказівки до виконання спеціальних фізичних вправ при поліомієліті. Енцефаліт. Клінічна картина. Засоби реабілітації. Мала хорія. Поліомієліт.	6	10
7.	Неврози. Схеми занять лікувальної гімнастики при гіперстенічній та гіпостенічній формах неврастеній. Схема занять лікувальною гімнастикою при неврозі нав'язливих	6	11
8.	Захворювання перефірійної нервової системи. Неврит, плексит. Люмбаго. Причини, особливості клінічного перебігу. Завдання і програма фізичної реабілітації.	7	11
9.	Загальні відомості про периферичні невропатії. Травматичні ушкодження периферичних нервів. Реабілітаційні заходи в ранньому відновлювальному періоді. Комплекси вправ	7	10
10.	Інфекційні хвороби нервової системи. Менінгіт, Енцефаліти, менінгоенцефаліти, енцефаломієліти, хорія. Поліомієліт. Неврити, поліневрити. Сифіліс нервової системи. Туберкульозне враження нервової системи. Мікроцефалія, Гідроцефалія.	7	10
	Разом за модуль №2	33	52
	Разом	66	104

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання: мультимедійне, кабінет фізичної терапії.

Методичне забезпечення: робоча програма; електронні варіанти конспекту лекцій, презентації лекційного матеріалу, методичні рекомендації до практичних (семінарських) занять та самостійної роботи.

Інструктивно-методичні матеріали для проміжного і підсумкового контролю знань; критерії модульно-рейтингового оцінювання знань із навчальної дисципліни.

Методичні рекомендації до практичних занять «Фізична реабілітація у неврології»: збірник тестів /Укладачі Філак Ф.Г., Александрович Т.А., Головацький Т.А., Ужгород: Ви-во УжНУ «Говерла», 2011. 68с.

Програмне забезпечення: інструментарій системи електронного навчання Moodle сайту електронного навчання ДВНЗ «УжНУ» (e-learn.uzhnu.edu.ua), що дозволяє створювати електронні навчальні курси й надавати здобувачам доступ до них за допомогою глобальної мережі Інтернет, організовуючи навчання за принципом «будь-де та будь-коли», в тому числі за дистанційною формою (напр., в умовах карантину та інших надзвичайних ситуацій). Для організації дистанційного навчання студентів використовується також пакет додатків Google Workspace: Google Meet для відеозв'язку при проведенні лекцій, практичних занять, консультацій, контрольних заходів тощо

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Воронін Д. М., Павлюк Є. О. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи : навч. посібник / Д. М. Вороній, Є. О. Павлюк. — Хмельницький : ХНУ, 2011.-143 с.
2. Кареліна Т.І. Неврологія: підручник /Т.І. Каркліна, Н.М. Касевич; за ред. Н.В. Литвиненко. – 3-є вид.. – К.: ВСВ «Медицина», 2024. – 288 с.
3. Методи обстеження неврологічного хворого: навч. посіб. / Л.І. Соколова, Т.М. Черенько, Т.І. Ілляш та ін.; за ред. Л.І. Соколової, Т.І. Ілляш. – 2-е вид.. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 144 с.
4. Неврологія: підручник /Л.А. Григорова, Л.І. Соколова, Р.Д. Герасимчук та ін.: за ред. І.А. Григорової, Л.І. Соколової. – 3-є вид. переробл. та допов. – К.: ВСВ «Медицина»,2020. – 640 с.
5. Неврологія : підручник для вищ. навч. закл. I-III р. акред. / Т. І. Кареліна, Н. М. Касевич; за ред. Н. В. Литвиненко. - 2-ге вид., виправлене. - К. : Медицина, 2017. - 288 с.
6. Навчальний посібник з курсу клінічних основ дефектології для студентів I-II курсів психолого-педагогічного факультету спеціальності “Логопедія. Дефектологія” / Упорядники О.В. Харченко, О.О.Григор'єва. – Полтава, 2004. – 68с.

Допоміжна література

1. Боженко М.І.,Негрич Т.І.,Боженко Н.Л.,Негрич Н.О. Головний біль. Навчальний посібник.- К.: Видавничий дім Медкнига,2019.- 48с.
2. Зінов'єв О.О., Зінов'єва К.О. Засоби і методи фізичної реабілітації при захворюваннях дитячим церебральним паралічем. – Ужгород.: ТОВВЕТА – Закарпаття,1999. - 94с.
- 3.Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навч. посібник. – К.: Олімпійська література, 2006. – 196с.
4. Нервові хвороби : вибрані лекції: навч. посіб. для студ., лікарів-інтернів вищ. мед. закл. освіти III-IV рівнів акредитації / Ю. Л. Курако, В. П. Ганчо, М. Ф. Герцев [та ін.]; за ред. Ю. Л. Курако ; Одес. держ. мед. ун-т. - О. : ОДМУ, 2000. - 199 с.
5. Нервові хвороби. Вибрані лекції: Навч. посібник / Ю.Л. Курако, В.П. Ганчо, М.Ф. Герцев й ін.; За ред. Ю.Л. Курако. – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2000. – 198 с
6. Шевага В.М. Неврологія: підручник / В.М. Шевага, А.В. Паєнок, Б.В. Задорожна. – 2-є вид., переробл. і допов. – К.: Медицина, 2009. – 656 с.

Інформаційні ресурси

1. Матеріали навчального курсу на сайті електронного навчання ДВНЗ «УжНУ»
2. Конспект лекцій з дисципліни «Невропатологія». (Електронна версія на кафедрі фізичної реабілітації ФЗЛ УжНУ).
3. Робоча програма «Невропатологія» на сайті електронного навчання ДВНЗ «УжНУ».
4. Фізична реабілітація при захворюваннях і травмах нервової системи: Збірник тестів / Александрович Т.А., Головацький Т.А., Філак Ф.Г.,– Ужгород, 2010 – 78 с. (Електронна версія на кафедрі фізичної реабілітації ФЗЛ УжНУ).
5. [www. Medicina, neurologic](http://www.Medicina, neurologic)

ПИТАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ТЕОРЕТИЧНОЇ УСПІШНОСТІ**з дисципліни****«Невропатологія»****Модуль I**

1. Значення нервової системи в організмі людини.
2. Класифікація нервової системи людини.
3. Будова нейрона, функції. Нервовий імпульс.
4. Поняття рефлексу і рецептора, класифікація. Екстерорецептори, інтерорецептори, пропріорецептори.
5. Рефлекторна дуга, її будова та призначення.
6. Будова головного мозку людини. Лобна частка, скронева частка. Тім'яна і потилична частки. Лімбічна система.
7. Передній, проміжний, середній, задній та довгастий мозок.
8. Оболонки головного мозку людини.
9. Будова спинного мозку.
10. Оболонки спинного мозку людини.
11. Периферична нервова система.
12. Автономна нервова система.
13. Рухова функція. Порушення рухової функції. Рухова одиниця. Параліч (плегія).
14. Центральний (спастичний) параліч. Периферичний в'ялий параліч.
15. Порушення чутливості.
16. Цитоархітектоніка, міелоархітектоніка кори головного мозку.
17. Типи нервових волокон. Провідні шляхи нервової системи людини.
18. Висхідні провідні шляхи нервової системи людини.
19. Нисхідні провідні шляхи нервової системи людини.
20. Функція ретикулярної формації.
21. Будова та функції лімбічної системи.
22. Черепно-мозкові нерви.

Модуль 2

1. Дитячий церебральний параліч. Етіологія, патогенез, клінічний перебіг.
2. Форми перебігу ДЦП.
3. Схема обстеження хворої дитини зі спастичним паралічем.
4. Засоби реабілітації дітей хворих на ДЦП. Педагогічні заходи.
5. Спадкові та хромосомні захворювання нервової системи.
6. Хвороба Дауна. Синдром Клайнфельтера. Синдром Шерешевського—Тернера
7. Вроджені, захворювання нервової системи.
8. Хромосомні захворювання новонароджених.
9. Генетичні захворювання.
10. Захворювання периферичної нервової системи у дітей.
11. Неврит лицьового нерва. Засоби реабілітації.
12. Неврит трійчастого нерва. Засоби реабілітації.
13. Неврит сідничного нерва. Засоби реабілітації.
14. Неврит плечового сплетення. Засоби реабілітації.
15. Множинні неврити (поліневрити). Засоби реабілітації.
16. Міопатії. Міатонія. Міастенія. Шляхи реабілітації. Педагогічні заходи.
17. Травми головного мозку і їх наслідки.
18. Порушення інтелектуального розвитку у дітей.
19. Олігофренія. Шляхи реабілітації. Педагогічні заходи.
20. Епілепсія. Причини. Шляхи реабілітації. Педагогічні заходи.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)